

Падсумоўваючы, яшчэ раз падкрэслім, што ў творы З. Бядулі мы назіраем эвалюцыю бяздзетнай, неадукаванай жанчыны-сялянкі, “прыкутай” да “вечнага агню” печы Аўгіні ад хатняй гаспадыні, якая не мае свайго голасу, да грамадскі актыўнай жанчыны-дэлегаткі. Яна далучылася да таго новага, што ўжо прынесла рэвалюцыя ў жыццё вёскі, але якое жанчыну да пэўнага часу не тычылася і не хвалявала.

Таксама адзначым, што З. Бядуля як аўтар-маладняковец не быў настолькі празорлівым, каб паказаць вынікі працы жанаддзелаў для далейшага развіцця грамадства, бо працэс толькі пачынаўся. Усё ж некаторыя праблемы, звязаныя з палітыкай дзяржавы ў адносінах да жанчын праз жанаддзелы і дэлегацкія сходы, пісьменнік агучыў. У цэлым працэс эмансipaцыі жанчыны ў прааналізаваным апавяданні падаецца З. Бядулем як станоўчы.

Спіс выкарыстанай літаратуры

1 Общий толковый словарь русского языка [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://tolslovar.ru/ie1444.html> – Дата доступа : 05.05.2017.

2 Здравомыслова, Е. А. Государственное конструирование гендера в советском обществе / Е. А. Здравомыслова, А. А. Тёмкина // Журнал исследований социальной политики. – 2003. – Том 1 (3/4). – С. 299–321. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://ecsocman.hse.ru/data/072/627/1219/zdravomyslova_temkina_gosudarstvennoe_konstruirovanie.PDF – Дата доступа : 14.01.2018 г.

3 Коллонтай, А. Новая женщина / А. Коллонтай [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.odinblago.ru/novaia_moral/1. – Дата доступа : 10.09.2017.

4 Бядуля, З. Збор твораў у 5 т. Т. 2. Вершы ў прозе. Лірычныя імпрэсіі. Апавяданні / З. Бядуля. – Мінск : Маст. літ., 1986. – С. 219–228.

This article examines Z. Byadulya’s short story “Delegate”, focusing on the evolution of the work’s protagonist, Avginya, in relation to the politics of women’s emancipation in the young Soviet state. Avginya rose from an illiterate village girl to a delegate to congresses of “women-workers”. It is argued that the author pays tribute to the times and transformations that took place after the October Revolution, interpreting them as an artist.

УДК 811.161.3’42’373:398.91(=161.3)

К. Л. ХАЗАНАВА

(г. Гомель, УА “Гомельскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Францыска Скарыны”)

НУМІЗМАТЫЧНАЯ ЛЕКСІКА Ў БЕЛАРУСКІХ ПРЫКАЗКАХ І ПРЫМАЎКАХ

У артыкуле разглядаюцца асаблівасці ўжывання найменняў грашовых адзінак у беларускіх прыказках і прымаўках. Сярод выяўленых назваў выдзяляюцца лексемы славянскага паходжання (*рубель, асьмак, траяк*) і запазычаныя заходнееўрапейскія назвы (*грош, талер, шэлег*), а таксама цюркізмы (*алтын, дзеньгі*). Некаторыя з названых намінацый (*талер, шэлег, грош*) з’яўляюцца архаізмамі, адлюстроўваючы пэўную эпоху. Часта ў мове беларускіх прыказак і прымавак ужываюцца сучасныя назвы грашовых адзінак (*грошы, рубель, капейка*).

Беларускі фальклор адлюстраваны назапашаны стагоддзямі сацыяльны і маральны вопыт народа, найбольш сканцэнтравана выяўлены ў слухных высновах і парадах, заключаных у форму прыказак і прымавак.

Парэмійная фальклорная спадчына беларускага народа стваралася на працягу шматлікіх разнастайных гістарычных перыядаў. Натуральна, што лексіка беларускіх народных прыказак

і прымавак мае ў сваім складзе розныя тэматычныя групы. Адны з іх адлюстроўваюць спрадвечныя прыродныя асаблівасці тэрыторыі пражывання народа [1; 2]. Іншыя лексічныя адзінкі трапна перадаюць сучасным беларусам асаблівасці побыту [3; 4] і кулінарныя традыцыі продкаў і нават іх нутрыцыялагічныя прэферэнцыі [5; 6].

Даведацца пра яшчэ адзін аспект грамадскага жыцця беларусаў у розныя перыяды гісторыі дазваляюць найменні грашовых адзінак, якія сустракаюцца ў беларускіх парэміях у дастатковай колькасці.

З часоў з’яўлення грошаў у чалавечым грамадстве і пераходу людзей з натуральнага абмену на грашовыя разлікі, грошы пачалі адыгрываць сваю адметную ролю ў сацыяльным жыцці асобы ў прыватнасці і ўсяго грамадства ў цэлым. І натуральна, што найменні грашовых адзінак, якія мелі функцыянаванне ў грамадстве ў розныя перыяды яго гісторыі не маглі не знайсці слоўна-матэрыяльнага адлюстравання ў лексіцы прыказак і прымавак.

Частымі ў беларускіх народных выслоўях з’яўляюцца агульныя найменні плацёжных сродкаў, што выступаюць вымяральнікам кошту тавараў і паслуг. У прыказках і прымаўках ужываецца найменне *грошы*: “**Грошы** лік любяць” [7, с. 482]; “**За пастой грошы не плацяць**” [8, с. 210].

Лексема *грошы* ў беларускіх парэмійных выслоўях перадае матэрыяльны дабрабыт: “**Грошы не цыбуля, што на шастку вісіць**” [7, с. 480]; “**Калі маеш грошы, то не будзеш босы**” [8, с. 256]; “**У пустым шынку без грошай не вельмі разгуляешся**” [8, с. 522]. Такая семантыка абумовіла магчымасць супрацьпастаўлення і ўжывання наймення як сродку стварэння антытэзы матэрыяльнае – маральнае: “**Дзе грошы гавораць, там праўда маўчыць**” [8, с. 167]; “**За грошы ічасця не купіш**” [8, с. 203]; “**У каго грошы, у таго і розум**” [8, с. 517]. Матэрыяльны стан у парэміях непасрэдна выяўляецца праз прыналежнасць, і таму натуральна, што для мовы беларускіх прыказак і прымавак уласціва ўжыванне наймення *грошы* разам з займеннікамі *свой – чужы*, якія таксама становяцца складнікамі антытэзы: “**Лепш біць свае вошы, чым лічыць чужыя грошы**” [8, с. 298].

Падобнае лексіка-стылістычнае функцыянаванне ў беларускіх прыказках мае найменне *дзеньгі*: “**Та бяда не бяда, каторая на дзеньгі пайшла**” [7, с. 441]. Беларускі фальклор прапануе нават варыянтныя выразы з лексемай *грошы – дзеньгі*: “**Дзеньгі камні разбіваюць**” [7, с. 474] – “**Грошы муры ламаюць**” [7, с. 474]; “**Грошы – нажыўное дзела**” [7, с. 476] – “**Дзеньгі – нажыўное дзела: кала жывэй касці мяса абрастаець**” [7, с. 476]; “**Збірай, збірай грошы, а чорт на іх дзірку найдзе**” [7, с. 482] – “**Няхай дзеньгі копіць: чорт дзірку найдзець**” [7, с. 482].

Этымалагічны аналіз найменняў выяўляе паходжанне намінацый з розных моў-крыніц. Лексема *дзеньгі* мае выразнае цюркскае паходжанне і звязана з цюркскім словам *тенге*. Верагодна, слова функцыянавала ад часоў Старажытнай Русі і з’яўляецца рэфлексам цюркскага моўнага ўплыву, што быў вынікам мангольскага нашэсця. Захаванне слова ў беларускіх фальклорных выслоўях абумоўлена ўплывам рускай мовы. Найменне *грошы* выяўляе лацінскае паходжанне і звязана з лацінскім прыметнікам *grossus* ‘вялікі’. Слова ўжывалася яшчэ ў старабеларускай мове і трапіла ў моўную прастору беларусаў праз пасрэдніцтва польскай мовы. Пры семантыка-стылістычнай роўнасці лексем *грошы – дзеньгі* ў складзе беларускіх прымавак і прыказак колькасная перавага за лексай *грошы*. “**Усё за грошы**” [7, с. 473]; “**Абы грошы, усё будзець**” [7, с. 473]; “**Хто мае грошы, той і харошы**” [8, с. 555].

Зрэдку ў беларускіх фальклорных творах фіксуецца запазычаная з польскай мовы з часоў Рэчы Паспалітай агульная назва грошай *пенедзы* (польскае *pieniądze* ‘грошы’): “**Не зажыўшы нэндзы, не мець пенендзы**” [7, с. 480]. Аднак слова не замацавалася ў актыўным слоўніку беларускай мовы і адносіцца да дыялектнай лексікі.

Варта адзначыць, што беларускія парэміі ўтрымліваюць вытворнае ад старажытнарускага цюркізма адзіночналікавае ўтварэнне: “**Дзенежка камень даўбіць**” [7, с. 473]; “**Свой сваім, а дзенюжкі не радня**” [7, с. 480]. Таксама ў адзіночналікавай форме адзначаецца найменне *грошы*: “**Грош грошу таварыш**” [7, с. 482]. Лексема *грош* даволі пашыраная: “**Грош гроша**

шукае” [7, с. 482]; “**Грош** піць-есць не просіць” [7, с. 480]; “Сваім **грошам** нікому не наб’ешся” [7, с. 480]. Форма адзіночнага ліку суправаджаецца змяненнем семантыкі наймення. Калі словы *грошы* і *дзеньгі* называлі плацёжныя сродкі ўвогуле, то найменне *грош*, як і слова *дзене(ю)жка*, маюць на мэце абазначэнне самай дробнай плацёжнай адзінкі.

Намінацыя *грош* для назвы дробных манет сустракалася ў многіх краінах сярэднявечнай Еўропы. У Вялікім Княстве Літоўскім чаканілі літоўскі грош [9]. Грошы з такім самым найменнем выкарыстоўваліся ў Рэчы Паспалітай. Пра невялікую коштавую вартасць гроша сведчаць лексічныя прыказкавыя варыянты, дзе найменне *грош* варыятыўнае найменню *капейка*: “На **грош** справы, на рубель прыправы” [7, с. 247] – “На **капейку** патравы, а на руб (рубель) прыправы” [7, с. 247]; “Рубель з **гроша** паходзіць” [7, с. 482] – “Рубель без **капейкі** не бывае” [7, с. 482]. Як і ў выпадку ўжывання пары адпаведнікаў *грошы* – *дзеньгі*, паралельнае выкарыстанне найменняў *грош* – *капейка* відавочна тлумачыцца ўплывам на беларускія гаворкі, а такім чынам і на мову фальклорных твораў, розных моўных стыхій: “Хто **гроша** не беражэ, той сам **гроша** не варт” [10, с. 336] – “Хто **капейкі** не берагець, тэй сам яе не стоіць” [10, с. 336] – “Хто **капейкі** не беражэ, той сам рубля не варт” [10, с. 336].

Найменне *капейка*, як і слова *грош*, называе ў даследаваных фальклорных творах дробную грашовую адзінку: “Мізернаму і **капейка** дарага” [7, с. 482]. У прыказках абедзве намінацыі – і *грош*, і *капейка* – супрацьпастаўляюцца найменню *рубель*, што адлюстроўвае рэальную вартасць адпаведных грашовых сродкаў: “На **капейку** мёду, а на **рубель** смуроду” [7, с. 145]; “**Рубель** без **капейкі** не бывае” [7, с. 482]; “**Капейка** **рубель** беражэ” [7, с. 482]. Калі найменне *грош* выяўляе заходнееўрапейскую этымалогію, то лексема *капейка* адзначаецца большасцю даследчыкаў славянскім утварэннем. Вучоныя выказвалі розныя версіі паходжання назвы манеты [11]. Сярод меркаванняў было і паходжанне ад цюркскага *körek* і імя хана Кепека, і сувязь са старажытнарускім *копа* і *копиту* [11].

Найбольш пашыраным і прымальным сярод славістаў з’яўляецца паходжанне назвы дробнай манеты ад старажытнаруускай манеты з выявай конніка з кап’ём [11]. На арганічнае суіснаванне ў моўнай прасторы беларускага фальклору адзінак, пазначаных і заходнееўрапейскім, і ўсходнім моўным уплывам, паказвае выраз, у складзе якога вызначаюцца абедзве названыя намінацыі: “І дзве **капейкі** **грошы**” [7, с. 482].

Дарэчы, слова *копа* як намінацыя плацёжнага сродку таксама сустракаецца ў беларускіх прыказкавых выразках: “Сто **коп** не **грошы**, а мужык не пан” [7, с. 324]. Гэтае найменне грашовай адзінкі ўзгадваецца ў многіх помніках старабеларускай пісьмовасці, сярод якіх Літоўская Метрыка і Статут Вялікага Літоўскага 1588 г.

Прыведзеныя вышэй народныя выслоўі паказваюць, што ў пэўны час у Беларусі грашовай адзінкай большай вартасці стаў *рубель*: “**Рубель** не **грошы**, мужык не пан” [7, с. 324]; “**Рубель** і камень даўбе” [7, с. 473]; “Не ганіся за даўгім **рублём**, а то і кароткі загубіш” [7, с. 480]; “За **рублём** палез бы ў пекла” [10, с. 333]. Відавочна, паходжанне наймення ад старажытнаруускага дзеяслова *рубити*.

На думку М. Фасмера, старажытнае слова *рубель* (старажытнаруускае слова *рубль* ад праславянскага **roubj-*) пачало ўжывацца з 1316 г. [12, с. 511]. Гэтая грашовая адзінка ўзнікла менавіта шляхам падзелу (рубання) іншай старажытнаруускай грашовай адзінкі, што мела найменне *грыўня* (*грыўна*). Гэта намінацыя таксама знайшла адлюстраванне ў мове беларускіх прыказак і прымавак: “У каваля, што стук, то **грыўня**” [7, с. 156]; “Каму **грыўня**, а каму дзіўна” [7, с. 484]; “Мая **грыўна** ўсім дзіўна” [7, с. 484]. Паводле этымалогіі назва гэтай старажытнаруускай грашовай адзінкі паходзіць ад слова *грыва* і першапачаткова абазначала ўпрыгожванне [13, с. 458]. Пазней такім чынам стала называцца адпаведная маса каштоўнага металу. Такое найменне грашовых адзінак сустракаецца ў старажытнаруускіх граматах, сярод якіх Грамата князя Мсціслава (1130 год) і берасцяныя граматы XII ст. З часам найменне стала ўжывацца для дробнай срэбнай манеты ў дзесяць капеек [7, с. 553].

Некаторыя нумізматычныя лексемы, што фіксуюцца ў лексіцы беларускіх прыказак і прымавак, у выніку змянення гістарычных абставін і дзяржаўных утварэнняў на тэрыторыі Беларусі сталі часткай пасіўнага лексічнага слоўніка і з пазіцыяй сучаснай беларускай мовы ўспрымаюцца як гістарызмы і рэфлекс адпаведных гістарычных эпох.

З часоў Вялікага Княства Літоўскага захавалася найменне *траячок*: “Схавай **траячок** хоць на зязюлю” [7, с. 482]. Гэта дэмінітуў ад наймення “*траяк* ‘манета ў тры грошы’” [7, с. 552]. Выслоўе расказвае пра зусім немагчымага чалавека і звязана з прыкметай: “Калі вясной першы раз пачуеш, як зязюля кукуе, трэба кішэняй трэсці, каб грошы звінелі, тады цэлы год грошы будуць” [7, с. 552]: “Схавай **траячок**, няхай будзе на зязюлю” [7, с. 482]. Захаваўся варыянт прыказкі са словазлучэннем, якое дапамагае растлумачыць вартасць манеты *траячок*: “Схавай **тры грошы** ў руку на куку” [7, с. 482]. Пра невялікі кошт адпаведнай грашовай адзінкі сведчыць іншы варыянт выслоўя: “Хавай **зратулька** (*гратулька*) на зязюльку” [7, с. 482]. Найменні *зратулька*, *гратулька* называюць дробязныя манеты [7, с. 552].

Манета ў тры капейкі ў старажытныя часы таксама называлася *алтын*. І гэта намінацыя адзначаецца ў беларускім фальклору: “Не было ні граша, а (ды) раптам **алтын**” [8, с. 360]. Слова мае цюркскае паходжанне і семантыку ‘золата’. Адзначаюцца таксама вытворныя найменні: “Усякая капейка **алтынным** гваздзём прыбіта” [7, с. 481].

Выразна выяўляецца этымалагічная сувязь з утваральнай лічэбнікавай асновай у назвы манеты ў восем грошаў *асьмак* з дэмінітувам *асьмачок*: “У час **асьмак** даражэй рубля” [7, с. 481]; “Хавай **асьмачок** на ліхі дзянёк” [7, с. 481]. Гэтыя найменні паходзяць ад старажытнарускай лікавай назвы *осьмь* ‘восем’.

Срэбраная манета ў пятнаццаць капеек называлася *залатовачка* [7, с. 552]: “Дарагая **залатовачка**: кала рубля ляжала” [7, с. 482].

Палова рубля, або пяцьдзясят капеек, мела назву *палцінка*: “Харані **палцінку** пра злую гадзінку (часінку)” [7, с. 470]; “Сцеражы **палцінку** на чорну гадзінку” [7, с. 470].

Да гандлёва-нумізматычнай лексікі старабеларускай мова часоў Вялікага Княства Літоўскага адносіцца лексема *шэлег* “дробная манета часоў Вялікага княства Літоўскага, роўная 1/3 гроша” [7, с. 552]: “Па **шэлег** луста, але і **шэлега** пуста” [7, с. 470]; “Зломанага **шэлега** няма” [7, с. 479]. Назва паходзіць з гоцкага *skilliggs* і суадносіцца са старажытнарускімі найменнямі *склазь*, *стлазь* [14, с. 427].

Слоўнікавы склад беларускіх парэмій захаваў таксама назву сярэднявечнай грашовай адзінкі *талер*: “Нашы **галеры** перабудуць твае **талеры**” [7, с. 484]. Найменне паводле паходжання звязана з тапонімам Ёхімсталь, дзе ў XVI ст. пачалі чаканіць гэтыя манеты. У час Вялікага Княства Літоўскага і Рэчы Паспалітай талер “быў роўны тром злотым, або 90 польскім грошам” [7, с. 553].

Праведзенае даследаванне беларускіх народных прыказак і прымавак паказала, што мова беларускіх фальклорных твораў захоўвае дастаткова вялікую колькасць найменняў грашавых адзінак, што абумоўлена грамадскімі функцыямі грошаў і хуткасцю рэагавання фальклору на сацыяльныя з’явы. Існаванне прыказак і прымавак са старажытнасці паўплывала на фіксацыю ў іх мове розных па часе ўзнікнення і паводле паходжання лексем названай тэматычнай групы. Сярод выяўленых найменняў выдзяляюцца як лексемы славянскага паходжання (*рубель*, *асьмак*, *траяк*), так і запазычаныя. У запазычанай лексіцы, якая называе грашавыя адзінкі, паводле мовы-крыніцы пераважаюць заходнееўрапейскія назвы (*грош*, *талер*, *шэлег*), але фіксуюцца і цюркізмы (*алтын*, *дзеньгі*). Часта суіснуюць нават варыянты выслоўяў з рознымі па паходжанні найменнямі.

Назвы грашавых адзінак у большай ступені за іншыя лексіка-тэматычныя групы абумоўлены сацыяльным жыццём грамадства. Са зменай гістарычных перыядаў адбываецца інтэнсіўнае змяненне найменняў грошаў. Многія з названых у прыказках і прымаўках намінацый (*талер*, *шэлег*, *грош*) з’яўляюцца архаізмамі, адлюстроўваючы пэўную эпоху. Значнае пашырэнне ў мове беларускіх прыказак і прымавак маюць назвы грашавых адзінак, якія выкарыстоўваюцца ў цяперашні час (*грошы*, *рубель*, *капейка*).

Спіс выкарыстанай літаратуры

- 1 Хазанава, К. Л. Зааморфныя вобразы ў беларускіх прыказках і прымаўках / К. Л. Хазанава // Пытанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі. Вып. 26 / Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі ; навук. рэд. А. І. Лакотка. – Мінск : Права і эканоміка, 2019. – С. 327–332.
- 2 Хазанава, К. Л. Прыродны свет у беларускіх і кітайскіх парэміях / К. Л. Хазанава // Традиционная духовная культура восточнославянских и китайского народов : сборник научных статей. – Вып. 2 / редкол. : В. И. Коваль (гл. ред.) [и др.]; М-во образования РБ, Гом. гос. ун-т им. Ф. Скорины. – Гомель : ГГУ им. Ф. Скорины, 2019. – С. 225–230.
- 3 Хазанава, К. Л. Найменні абутку ў беларускіх народных прыказках і прымаўках / К. Л. Хазанава // Пытанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі. Вып. 34 / Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі ; навук. рэд. А. І. Лакотка. – Мінск : Права і эканоміка, 2023. – С. 601–608.
- 4 Хазанава, К. Л. Найменні посуду ў беларускіх прыказках і прымаўках / К. Л. Хазанава // Пытанні мастацтвазнаўства, этналогіі і фалькларыстыкі. Вып. 32 / Цэнтр даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры НАН Беларусі ; навук. рэд. А. І. Лакотка. – Мінск : Права і эканоміка, 2022. – С. 463–469.
- 5 Хазанава, К. Л. Беларускія народныя прыказкі і прымаўкі з нутрыцыялагічнай лексікай / К. Л. Хазанава // Известия Гомельского государственного университета имени Ф. Скорины. – 2021. – № 4 (127). Гуманитарные науки. – С. 166–170.
- 6 Хазанава, К. Л. Беларускія салодкасці ў прыказках і прымаўках / К. Л. Хазанава // Актуальныя праблемы філалогіі : зборнік навуковых артыкулаў (да 95-годдзя з дня нараджэння прафесара Паўла Уладзіміравіча Сцяцко) / Установа адукацыі “Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы” ; рэдкалегія: А. І. Кавальчук (адк. рэд.) [і інш.]. – Гродна : ГрДУ імя Янкі Купалы, 2025. – С. 88-92.
- 7 Прыказкі і прымаўкі: у 2 кн. Кніга 1 / рэд. А. С. Фядосік. – Мінск : Навука і тэхніка, 1976. – 560 с.
- 8 Лепешаў, І. Я. Тлумачальны слоўнік прыказак / І. Я. Лепешаў, М. А. Якалцэвіч. – Гродна : ГрДУ, 2011. – 695 с.
- 9 Грош [Электронны ресурс]. – URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Грош>. – Дата доступа: 27.12.2025.
- 10 Прыказкі і прымаўкі: у 2 кн. Кніга 2 / рэд. А. С. Фядосік. – Мінск : «Навука і тэхніка», 1976. – 616 с.
- 11 Копейка [Электронны ресурс]. – URL: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Копейка>. – Дата доступа: 27.12.2025.
- 12 Фасмер, М. Этимологический словарь русского языка: в 4 т. Т. 3: Муза – Сят. / пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. – М. : Прогресс, 1987. – 832 с.
- 13 Фасмер, М. Этимологический словарь русского языка: в 4 т. Т. 1: А – Д / пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. – М. : Прогресс, 1986. – 576 с.
- 14 Фасмер, М. Этимологический словарь русского языка: в 4 т. Т. 4: Т – ящур / пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. – М. : Прогресс, 1987. – 864 с.

This article research the peculiarities of the use of monetary unit names in Belarusian proverbs and sayings. Among the names identified are lexemes of Slavic origin (*rubel*, *asmak*, *traiak*), borrowed Western European names (*grosh*, *taler*, *sheleg*), and Turkic borrowings (*altyn*, *dzengi*). Some of these names (*taler*, *sheleg*, *grosh*) are archaisms reflecting a specific era. Modern monetary unit names (*groshy*, *rubel*, *kapeika*) are often used in Belarusian proverbs and sayings.